

Hvis der foreligger en konkurrerende anmodning fra en stat om udlevering eller retshjælp, anvises det i henholdsvis artikel 90 og 93, stk. 9, hvordan anmodningerne skal behandles. Ved retshjælpsanmodninger skal det tilstræbes at opfylde begge anmodninger. Ved udleveringsanmodninger eller i tilfælde, hvor det ikke er muligt at opfylde begge retshjælpsanmodninger, sonderer statuten mellem situationer, hvor den konkurrerende anmodning er fremsat af en deltagerstat, og situationer, hvor dette ikke er tilfældet. I første tilfælde har Den Internationale Straffedomstols anmodning prioritet, såfremt domstolen har truffet afgørelse om, at den kan behandle sagen til trods for den anmodende deltagerstats aktiviteter. I situationer, hvor den konkurrerende anmodning ikke er fremsat af en deltagerstat, har domstolens anmodning prioritet, medmindre deltagerstaten er folkeretligt forpligtet til at efterkomme anmodningen fra den anden stat.

Hvis sagen vedrører forhold, for hvilke den anklagede har været stillet for en anden domstol (såkaldt negativ retskraft, jf. herom nærmere i pkt. 8.1.5. nedenfor), kan såvel staten som den pågældende person få udsat behandlingen af anmodningen i medfør af statuttens artikel 95 ved at søge sagen afvist på spørgsmålet om Den Internationale Straffedomstols jurisdiktion eller sagens antagelighed, jf. artikel 19.

Om særlige undtagelser fra, begrænsninger i eller særlige procedurer for pligten til at samarbejde med Den Internationale Straffedomstol om udlevering og retshjælp henvises til pkt. 8 og 9 nedenfor.

8. Udlevering

Statuttens artikel 89 fastslår, at Den Internationale Straffedomstol kan anmode enhver stat om at anholde og overføre en person til domstolen. Deltagerstaterne skal i overensstemmelse med statuttens bestemmelser og nationale procedurer efterkomme sådanne anmodninger. I henhold til statuttens artikel 102 anvendes begrebet »overførelse« om en stats udlevering af en person til domstolen, mens det traditionelle begreb »udlevering« anvendes om udlevering af en person til den anden stat. Statuttens terminologi tilsigter at markere forskellen på de to situationer.

I dansk ret anvendes begrebet »overførelse« bl.a. om overførelse til en anden stat af retsforfølgning i straffesager og om overførelse af domfældte til en anden stat end domsstaten med henblik på fuldbyrdelse af straffen. For at fastholde en ensartet dansk terminologi på området har regeringen fundet det mest hensigtsmæssigt også i denne lov at betegne overførelse af personer til retsforfølgning ved Den Internationale Straffedomstol som »udlevering«.

8.1. Gældende ret

8.1.1. Udleveringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998, § 2, indeholder et absolut forbud mod udlevering af danske statsborgere. Udleveringsloven omfatter ikke udlevering til de nordiske lande, hvortil udlevering af danske statsborgere under visse betingelser kan finde sted, jf. lov nr. 27 af 3. februar 1960, § 2.

Udleveringslovens § 2 er affattet i lyset af den europæiske udleveringskonvention, jf. bekendtgørelse nr. 36 af 28. september 1963 (Lovtidende C), artikel 6, stk. 1, litra a, hvorefter en kontraherende stat er berettiget til at afslå udlevering af egne statsborgere. Ved ratifikationen af udleveringskonventionen blev der fra dansk side afgivet erklæring om, at begrebet »statsborgere« for Danmarks vedkommende omfatter personer, der har statsborgerret eller fast bopæl i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Tilsvarende erklæringer blev afgivet af Norge og Sverige.

I forbindelse med undertegnelse af EUs udleveringskonvention af 27. september 1996 afgav Danmark (i lighed med Sverige og Finland) erklæring om ikke at ville påberåbe sig ovennævnte erklæring til den europæiske udleveringskonvention som begrundelse for at nægte at udlevere personer fra ikke-nordiske stater, som er bosat i Danmark, Sverige eller Finland til en anden EU-medlemsstat, jf. EF-tidende nr. C 313 af 23.10.1996, s. 22, og Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 4489-4490.

Danmark kan således efter den europæiske udleveringskonvention afslå ikke blot anmodninger om udlevering af danske statsborgere, men også anmodning om udlevering af personer, der uden at være danske statsborgere har fast bopæl i Danmark, eller af personer, der har indfødsret eller fast bopæl i et andet nordisk land, men midlertidigt opholder sig i Danmark. (Danmark kan dog ikke nægte at udlevere personer fra ikke-nordiske stater til en anden EU-medlemsstat). Som nævnt indeholder udleveringsloven imidlertid et ubetinget forbud mod udlevering af danske statsborgere.

Statuten for Den Internationale Straffedomstol indeholder ikke bestemmelser om, at en anmodning om udlevering kan afslås under henvisning til, at den pågældende er statsborger i den anmodede stat. Da statuttens artikel 89, stk. 1, generelt fastslår, at domstolens beslutninger om anholdelse og udlevering skal efterkommes af deltagerstaterne, består der principielt en forpligtelse til at udlevere egne statsborgere til strafforfølgning ved domstolen.

En tilsvarende forpligtelse gælder i forhold til det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbry-